

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura współczesna (1939-89) - wykład (Wykład), PG_00141398						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	3		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	6		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Historii Literatury Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Marcin Całbecki				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Studiujący znają autorów i dzieła współczesnej literatury polskiej 1939-1989, potrafią umiejscowić tę wiedzę w porządku procesów historycznych i mają spójny obraz omawianej epoki literackiej. Dysponują też podstawową wiedzą na temat badań naukowych poświęconych tej dziedzinie. Są w stanie samodzielnie wskazywać na związki i zależności wpisane immanentnie w ten wyimek procesu historycznoliterackiego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy na temat współczesnej literatury polskiej 1939-1989	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej.	• ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu literatury polskiej lat 1939-1989 w procesie historycznoliterackim i w procesie kształtowania kultury • zna kluczowe dla epoki prądy literackie i potrafi przyporządkować im dzieła literackie okresu • zna odpowiedni kontekst europejski i światowy oraz związki z innymi dziedzinami nauk humanistycznych umożliwiające kompetentną interpretację polskich dzieł literackich tego okresu • zna biografie najważniejszych twórców epoki i potrafią ją powiązać z wykładnią stosownych dzieł literackich okresu	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	• potrafi analizować dzieła literackie lat 1939-1989 • potrafi rozpoznawać związki i zależności pomiędzy dziełami literackimi okresu • potrafi wkomponować analizowane dzieło literackie w szerszy kontekst prądu literackiego typowego dla epoki • umie samodzielnie przedstawić interpretację utworu literackiego epoki, która będzie bazowała na wiedzy z historii literatury danego okresu • potrafi łączyć wiedzę na temat literatury polskiej 1939-1989 z europejskim i światowym dziedzictwem kulturowym tych lat • jest w stanie przygotować spójną i logiczną wypowiedź ustną i pisemną, w której dokonana zostanie problematyzacja zagadnień historycznoliterackich związanych z współczesną literaturą polską lat 1939-1989	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	• potrafi analizować dzieła literackie lat 1939-1989 • potrafi rozpoznawać związki i zależności pomiędzy dziełami literackimi okresu • potrafi wkomponować analizowane dzieło literackie w szerszy kontekst prądu literackiego typowego dla epoki • umie samodzielnie przedstawić interpretację utworu literackiego epoki, która będzie bazowała na wiedzy z historii literatury danego okresu • potrafi łączyć wiedzę na temat literatury polskiej 1939-1989 z europejskim i światowym dziedzictwem kulturowym tych lat • jest w stanie przygotować spójną i logiczną wypowiedź ustną i pisemną, w której dokonana zostanie problematyzacja zagadnień historycznoliterackich związanych z współczesną literaturą polską lat 1939-1989	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	• jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska • samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze związane ze współczesną literaturą polską 1939-1989 • ma świadomość znaczenia współczesnej literatury polskiej dla kształtowania się więzi społecznych • ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego wpisanego we współczesną literaturę polską 1939-1989 oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie • rozumie potrzebę uczestniczenia w życiu kulturalnym i zachęcania innych do kontaktów z kulturą	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W04] Ma rozszerzoną wiedzę o współczesnym życiu literackim i kulturalnym.	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu literatury polskiej lat 1939-1989 w procesie historycznoliterackim i w procesie kształtowania kultury zna kluczowe dla epoki prądy literackie i potrafi przyporządkować im dzieła literackie okresu	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W02] Ma rozszerzoną wiedzę z historii literatury polskiej i powszechnej.	• ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu literatury polskiej lat 1939-1989 w procesie historycznoliterackim i w procesie kształtowania kultury • zna kluczowe dla epoki prądy literackie i potrafi przyporządkować im dzieła literackie okresu • zna odpowiedni kontekst europejski i światowy oraz związki z innymi dziedzinami nauk humanistycznych umożliwiające kompetentną interpretację polskich dzieł literackich tego okresu • zna biografię najważniejszych twórców epoki i potrafią ją powiązać z wykładnią stosownych dzieł literackich okresu	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Problematyka wykładu: Związki współczesnej literatury polskiej z wcześniejszymi epokami literackimi, ujęcie tej epoki w długim trwaniu historii literatury polskiej. Ekspozycja podstawowych prądów literackich obecnych w literaturze polskiej 1939-1989. Omówienie dzieła najważniejszych autorów epoki, jak i wprowadzenie do biografii kluczowych poetów, prozaików i dramaturgów. Przedstawienie metod badań literatury 1939-1989 z uwzględnieniem najnowszych form problematyzacji dzieł tego okresu. Uzupełnienie wiedzy na temat współczesnej literatury polskiej 1939-1989 o odpowiedni kontekst europejski i światowy; ujęcie zagadnień przedmiotu w szerszej perspektywie ewolucji literatury europejskiej i światowej.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie przedmiotu "Literatura współczesna 1939-1989 - ćwiczenia - poezja" w semestrze 5 Podstawowa wiedza z zakresu poetyki za szczególnym uwzględnieniem genologii (chyba, że w szczególnych przypadkach prowadzący postanowi inaczej). W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):
		A.1. wykorzystywana podczas zajęć Baczyński K. K., Wybór poezji, oprac. J. Święch, Wrocław 1998, Barańczak S., 159 wierszy. 1968-1980, Kraków 1990 (Dziennik poranny, Tryptyk z betonu, zmęczenia i śniegu), Białoszewski M., Utwory zebrane, t. 1-9, Warszawa 1987-2000 (Obroty rzeczy, Odczepić się), Grochowiak S., Wybór poezji, oprac. J. Łukasiewicz, Wrocław 2000, (Menuet z pogrzebaczem), Herbert Z., Poezje, Warszawa 1998 (Struna światła, Studium przedmiotu, Pan Cogito), Miłosz Cz., Wiersze, t. 1-4. Dzieła zebrane, Kraków 2001-2004 (Ocalenie, Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada), Nowak T., Psalmy, Kraków 1994, Przyboś J., Sytuacje liryczne, oprac. E. Balcerzan, Wrocław 1989 (Narzędzie ze światła), Różewicz T., Poezje, t. 1-2, Wrocław 2005-2006 (Niepokój, Na powierzchni poematu i w środku), Szymborska W., Wiersze wybrane. Wybór i układ autorki, Kraków 2001 (Wielka liczba, Ludzie na moście), Świetlicki M., Zimne kraje, Kraków 1989, Twardowski J., Rwane prosto z krzaka. Wybór wierszy dokonany przez autora, Warszawa 1996, Wat A., Wybór wierszy, oprac. A. Dziadek, Wrocław 2008 (Wiersze sródmnomorskie), Wierzyński K., Wybór poezji, oprac. K. Dybciak, Wrocław 1991 (Kufer na plecach Sen mara), Wojacek R., Utwory zebrane, oprac. B. Kierc, Wrocław 1976 (Nie skończona krucjata), Woroszyński W., Śmierci nie ma. Poezje 1945-1948. Zagłada gatunków, Warszawa 1970, Zagajewski A., Dzikie czereśnie. Wybór wierszy, Kraków 1992 (Jechać do Lwowa). Andrzejewski J., Trzy opowieści, Warszawa 1980 (Ciemności kryją ziemię), Białoszewski M., Pamiętnik z powstania warszawskiego, Warszawa 1970, Borowski T., Utwory wybrane, oprac. A. Werner, Wrocław 1991, Brandys K., Wariacje pocztowe, Warszawa 1972, Dygat S., Jezioro Bodeńskie, Warszawa 1981, Gombrowicz W., Trans-Atlantyk, Kraków 1986, Grynberg H., Żydowska wojna, Warszawa 1965, Herling-Grudziński G., Inny świat. Zapiski sowieckie, Warszawa 1989, Herling-Grudziński G., Opowiadania zebrane, t. 1-2, Warszawa 1999 (Pietà dell'Isola, Prochy), Huelle P., Weiser Dawidek, Gdańsk 1987, Iwaszkiewicz J., Sny: Ogrody: Sérenité, Warszawa 1974, Iwaszkiewicz J., Noc czerwcową; Zarudzie: Heydenreich, Warszawa 1976 (Zarudzie), Kapuściński R., Cesarz, Warszawa 1978, Konwicki T., Sennik współczesny, Warszawa 1963, Kuncewiczowa M., Fantomy, Lublin 1974, Mackiewicz J., Droga donikąd, Londyn 1993, Nowak T., A jak królem, a jak katem będziesz, Warszawa 1970, Nałkowska Z., Dzienniki czasów wojny, Warszawa 1972, Redliński E., Konopielka, Warszawa 1973, Rudnicki A., Sto jeden, t. 1-2, Kraków 1984-1985, (Złote okna, Kupiec łódzki), Tyrmand L., Dziennik 1954, Warszawa 1999, Białoszewski M., Teatr osobny 1955-1963, Warszawa 1971, Gałczyński K.I., Teatrzyk zielona gęś przedstawia, oprac. K. Gałczyńska, Warszawa 1984, Głowacki J., Polowanie na karaluchy, Dialog 1990, nr 5, Gombrowicz W., Dzieła t. 6, Kraków 1986 (Ślub), Iredyński I., Sytuacje teatralne. Wybrane utwory sceniczne, Warszawa 1974 (Żegnaj Judaszu), Mrożek S., Utwory sceniczne, t. 1-2, Kraków 1973 (Na pełnym morzu), Mrożek S., Utwory sceniczne nowe, Kraków 1975 (Emigranci), Różewicz T., Teatr, wstęp J. Kelera, t. 1-2, Kraków 1998 (Kartoteka, Pułapka, Stara kobieta wysiaduje), Słobodzianek T., Obywatel Pekosiewicz, Dialog 1989, nr 5, Szaniawski J., Wybór dramatów, oprac. A. Hutnikiewicz, Wrocław 1988 (Dwa teatry).

		Burkot S., Literatura polska w latach 1939-1999, Warszawa 2002, Drewnowski T., Literatura polska 1944-1989. Próba scalenia: obieg, wzorce, style, Warszawa 1997, Matuszewski R., Literatura polska 1939-1991, Warszawa 1997, Klimaszewski B., Nowakowska E. R., Wyskiel W., Mały słownik pisarzy polskich na obczyźnie 1939-1980, Poznań 1992, Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny, t. 1-2, Warszawa 2000, Słownik literatury polskiej XX wieku, red. A. Brodzka i In., Wrocław 1992, Słownik realizmu socjalistycznego, red. Z. Łapiński, W. Tomasiak, Kraków 2004, Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik bibliograficzny, zespół pod red. J. Czachowskiej, A. Szałagan, t. 1-10, Warszawa 1994-2007.
	Uzupełniająca lista lektur	A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Bardijewska F., Własna przestrzeń. Szkice o dramacie współczesnym, Warszawa 1987, Burkot S., Proza polska 1945-1980, Warszawa 1982, Danilewicz-Zielińska M., Szkice o literaturze emigracyjnej 1939-1989, wyd. II, Wrocław 1995, Czapliński P., Śliwiński P., Literatura polska 1976-1998. Przewodnik po prozie i poezji, Kraków 1999, Keler J., Panorama dramatu. Studia i szkice, Wrocław 1989, Krajewska A., Dramat i teatr absurdu w Polsce, Poznań 1996, Nycz R., Sylwy współczesne, Kraków 1996. B. Literatura uzupełniająca Balcerzan E., Przygody człowieka książkowego, Barańczak S., Uciekinier z utopii. O poezji Zbigniewa Herberta, Londyn 1984, Błoński J., Forma, śmiech i rzeczy ostateczne. Studia o Gombrowiczu, Kraków 1994, Burek T., Żadnych marzeń, Warszawa 1989, Czytanie Herberta, red. P. Czapliński, P. Śliwiński, E. Wiegandt, Poznań 1995, Dramat polski XIX i XX wieku. Interpretacje i analizy, red. M. Ludorowicz, Lublin 1987, Fiut A., Moment wieczny. Poezja Czesława Miłosza, Paryż 1987, Gombrowicz i krytycy, red. Z. Łapiński, Kraków 1984, Jarzębski J., W Polsce czyli wszędzie, Warszawa 1992, Janion M., Płacz generała. Eseje o wojnie, Warszawa 1998, Keler J., Od Kartoteki do Pułapki, [w:] Różewicz. Teatr, t. 1., Kraków 1990, Kwiatkowski J., Klucze do wyobraźni, Kraków 1973, Kwiatkowski J., Magia poezji. O poetach polskich XX wieku, Kraków 1995, Łapiński Z., Ja Ferdynand, Kraków 1994, Majchrowski Z., Poezja jak otwarta rana. Czytając Różewicza, Warszawa 1993, Nyczek T., Powiedz tylko słowo. Szkice literackie wokół pokolenia 68, Londyn 1985, Poznanie Miłosza. Studia i szkice o twórczości poety, red. J. Kwiatkowski, Kraków 1985, Przybylski R. K., Być i pisać. O prozie G. Herlinga-Grudzińskiego, Poznań 1991, Radość czytania Szymborskiej, red. S. Balbus, Kraków 1996, Sobolewska A., Polska proza psychologiczna 1945-1950, Warszawa 1979, Sporne postaci polskiej literatury współczesnej, red. A. Brodzka, Warszawa 1994, Sporne postaci polskiej literatury współczesnej. Następne pokolenia, red. A. Brodzka, Warszawa 1995, Wyka K., Pogranicze powieści, Warszawa 1974.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Patrz karty przedmiotów: "Literatura współczesna (1939-89) - ćwiczenia - poezja" oraz "Literatura współczesna (1939-89) - ćwiczenia - proza/dramat"	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.